

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA. CURSO 2019/2020

CENTRO: CEIP JUAN FERNÁNDEZ LATORRE
CURSO: 3ºEP
MATERIA: CIENCIAS SOCIAIS
DEPARTAMENTO:
DATA: 12/05/2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

1. **Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
2. **Avaliación e cualificación.**
3. **Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
4. **Información e publicidade.**

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
a b d e h i	<p>B1.1.Iniciación ao coñecemento científico e a súa aplicación nas Ciencias sociais.</p> <p>B1.2.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inquietude e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1.3.Busca e selección de información utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso mediante o uso do cartafol e comunicación das conclusións.</p> <p>B1.4.Iniciativa emprendedora. Planificación, xestión e presentación</p>	<p>B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre a área (empregando as TIC e outras fontes), a realización dun produto, a documentación do proceso (a través do uso do cartafol) e a comunicación do resultados, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto.</p>	<p>CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.</p>	<p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CMCCT</p>

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	dos proxectos co fin de acadar obxectivos.		CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	CSIEE CAA CMCCT
a b c d	B1.5. Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. B1.6. Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.	B1.2. Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitando un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo e, emprega estratexias de traballo cooperativo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	CSC CAA CMCCT
h e o	B1.7. Utilización da terminoloxía propia da área e do uso de textos de carácter social, xeográfico e histórico.	B1.3. Coñecer a terminoloxía propia da área e achegarse a comprender textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CSB1.3.1. Identifica a terminoloxía propia da área e comprende textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CCL CMCCT CSC

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h	B2.1.Sistema solar: o Sol e os planetas. Deseño de maquetas, presentacións ou animacións empregando ás TIC como estratexia de reforzo da aprendizaxe.	B2.1.Recoñecer e situar os elementos principais do sistema solar: o Sol, os planetas e as súas características básicas empregando as TIC.	CSB2.1.1.Identifica, localiza os elementos principais do Sistema Solar: o Sol, os planetas e recoñece algunha das súas características básicas empregando as TIC.	CMCCT CD
h e	B2.2.O planeta Terra e a Lúa, o seu satélite. Características. B2.3 Os movementos da Terra e a Lúa e as súas consecuencias: as estacións do ano, o día e a noite.	B2.2.Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar recoñecendo as súas características principais, movementos e consecuencias máis directas que producen na súa vida diaria e na contorna próxima.	CSB2 2.1.Describe de forma sinxela os movementos terrestres, o eixe do xiro e os polos xeográficos.	CMCCT CCL
			CSB2.2.2.Expón, de maneira sinxela, como se produce o cambio entre o día e a noite e as estacións do ano como consecuencia dos movementos terrestres.	CMCCT CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			CSB2.2.3. Identifica a Lúa como satélite da Terra e describe algunha das súas características principais.	CMCCT CCL
h e	B2.3. As capas da Terra: características básicas. Formación dun volcán. Simulación da erupción dun volcán. Medidas para a prevención de danos.	B2.3. Identificar as capas da Terra segundo a súa estrutura sexa interna ou externa. Explicar que é un volcán, que acontece no momento da erupción e algunhas medidas de actuación básicas para a prevención de danos.	CSB2.3.1. Identifica, nomea e describe as capas da Terra.	CMCCT CCL
			CSB2.3.2. Explica que é un volcán e que acontece cando entra en erupción e nomea algunha medida para previr danos.	CMCCT CCL CAA
h g o	B2.4. Formas de representar a Terra. planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.	B2.4. Identificar as distintas formas de representar a superficie terrestre e localizar o lugar no que vive.	CSB2.4.1. Recoñece as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.	CMCCT CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h g o	B2.5.Cartografía. Planos e mapas. O planisferio. Escalas sinxelas. Signos convencionais básicos. Orientación no espazo. Identificación sobre planos e mapas das diferentes rutas de acceso á escola, biblioteca,.. así como dalgúns elementos representativos da localidade.	B2.5.Distinguir entre planos e mapas, incluíndo os planisferios, facendo sinxelas interpretacións con escalas e signos convencionais básicos sobre mapas ou planos da súa entorna próxima.	CSB2.5.1. Diferencia entre plano, mapa e planisferios, interpreta unha escala sinxela nun mapa e identifica signos convencionais máis usuais e básicos que poden aparecer nel.	CMCCT CAA
h g	B2.6.Coñecemento e uso de diferentes técnicas, estratexias e instrumentos para orientarse no espazo. Puntos cardinais.	B2.6.Orientarse no espazo próximo empregando algunha técnica de orientación e instrumentos.	CSB2.6.1.Orientase no espazo empregando algunha técnica de orientación e instrumento.	CMCCT CAA
h e	B2.7.A atmosfera. Fenómenos atmosféricos. As nubes e as precipitacións.	B2.7.Identificar a atmosfera como escenario dos fenómenos meteorolóxicos, coñecer algúns destes fenómenos máis frecuentes na súa contorna e explicar, de maneira sinxela como se forman as nubes e as precipitación.	CSB2.7.1.Identifica e nomea fenómenos atmosféricos e describe as causas que producen a formación das nubes e as precipitacións.	CMCCT CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h g i e	B2.8.Tempo atmosférico. Instrumentos de medición de variables meteorolóxicas. Construción dunha estación meteorolóxica sinxela. As TIC para a recollida de datos e comparación da información obtida.	B2.8. Identificar os aparatos de medida que se empregan para na recollida de datos. Recoller datos empregando as TIC, representar e interpretar gráficos sinxelos e comparalos coa información na web e prensa dixital ou escrita.	CSB2.8.1.Identifica e sabe usar os distintos aparellos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos.	CMCCT CD CAA
		B2.9. Coñecer cal e a función dunha estación meteorolóxica e facer pequenas observacións.	CSB2.9.1.Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función, confecciona e interpreta gráficos moi básicos de temperaturas e precipitacións.	CSIEE CAA CMCCT
h o	B2.9.Mapas do tempo atmosférico de Galicia.	B2.10 Interpretar o tempo atmosférico en mapas do tempo sinxelos da comunidade autónoma.	CSB2.10.1.Interpreta mapas do tempo sinxelos de Galicia distinguindo os seus elementos principais.	CMCCT CAA
h		B2.11.Diferenciar entre clima e tempo atmosférico, recoñecer as	CSB2.11.1.Diferencia entre clima e tempo atmosférico.	CMCCT

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	B2.10. O clima. Grandes zonas climáticas mundiais. Comparación do clima do contorno co de outras zonas.	tres grandes zonas climáticas mundiais e comparalas co clima do espazo no que vive.	CSB2.11.2.Nomea as tres grandes zonas climáticas do planeta e identifica algunha característica principal que se identifique co clima da súa contorna.	CMCCT CCL
h e	B2.11. O ciclo da auga: fases.	B2.12. Explicar como se produce o ciclo da auga e as súas fases relacionándoos cos elementos da paisaxe da súa contorna próxima.	CSB2.12.1. Escribe ordenadamente as fases nas que se produce o ciclo da auga.	CMCCT CAA
h e o	B2.12.Paisaxe: definición, elementos básicos que caracterizan as paisaxes de Galicia. Características.	B2.13. Explicar que é unha paisaxe, os seus elementos básicos e recoñecer os distintos tipos de paisaxes de Galicia.	CSB2.13.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e recoñece as diferentes tipos de paisaxe básicas na comunidade autónoma.	CMCCT CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		B2.14. Localizar nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da comunidade autónoma e coñecer algunha característica relevante de cada un deles.	CSB2.14.1. Localiza nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da comunidade autónoma.	CMCCT CAA
a d e h	B2.13.A intervención humana no medio próximo. A contaminación atmosférica e o cambio climático. Desenvolvemento sostible e consumo responsable.	B2.15. Explicar a importancia e as consecuencias da intervención humana no medio próximo valorando a necesidade dun desenvolvemento sostible.	CSB2.15.1.Explica o impacto e as consecuencias negativas que a acción humana ten sobre o medio máis próximo.	CSC CCL
			CSB2.15.2.Explica a importancia de coidar a atmosfera e as consecuencias de non facelo.	CSC CCL
			CSB2.15.3 Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sostible e un consumo responsable.	CSC CCL
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a e h o	B3.1.A organización social, política e territorial da localidades e comarca (función e organización). Elaboración dun mapa conceptual de toda a organización.	B3.1.Expoñer e explicar a organización social, política e territorial da contorna próxima a través da interpretación dun mapa mental.	CSB3.1.1.Describe a estrutura básica da organización social, política e territorial da contorna próxima.	CSC CCL
a h o	B3.2.Manifestacións culturais e lingüísticas de Galicia	B3.2.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística de Galicia respectando as diferenzas.	CSB3.2.1.Recoñece, partindo da realidade galega, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.	CSC CEC
b h g	B3.3.Realización dun estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo que simule a poboación dun municipio manexando os conceptos básicos da demografía e representando e interpretando os datos en gráficas.	B3.3.Comprender os principais conceptos básicos demográficos, a través da realización do estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo, representar os datos en gráficas básicas e comunicar os resultados.	CSB3.3.1.Define demografía, comprende os principais conceptos demográficos e os representa en gráficas sinxelas.	CSC CMCCT CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h	B3.4.As actividades económicas e produtivas da localidade. Clasificación por sectores. Recursos naturais, materias primas e produtos elaborados.	B3.4.Distinguir entre materias primas e produtos elaborados e asocialos cos diferentes sectores produtivos e económicos da zona.	CSB3.4.1.Diferencia entre materias primas e produtos elaborados e os asocia cos diferentes sectores produtivos e económicos da contorna.	CMCCT CCL
n h	B3.5.Educación Viaria. Adquisición de coñecementos básicos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.5.Coñecer as normas básicas e sinxelas de circulación e utilízalas como persoa usuaria de medios de transporte.	CSB3.5.1.Coñece, utiliza e respecta as normas básicas de circulación.	CSC
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				
h o	B4.1. As pegadas da nosa historia: duración e datación dos feitos históricos máis significativos da contorna e de Galicia. Representación do tempo histórico a través de liñas do tempo.	B4.1.Coñecer as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos relevantes de Galicia.	CSB4.1.1.Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C	CMCCT CAA
			CSB4.1.2.Sitúa nunha liña do tempo feitos do pasado da súa contorna datando os comezos e finais das épocas estudadas.	CMCCT CAA

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h o	B4.2.A Prehistoria. A cultura castrexa en Galicia. B4.3.A escritura como fonte histórica. B4.4.A Idade Antiga en Galicia. A romanización.	B4.2.Recoñecer algúns restos ou acontecementos da Prehistoria e Idade Antiga (culturais, artísticos, e feitos) que evidencien o paso do tempo en Galicia e permitan situalos temporalmente no transcurso da historia.	CSB4.2.1.Identifica no tempo e no espazo algúns dos restos ou acontecementos da Prehistoria e da Idade Antiga de Galicia, describindo algunha característica fundamental.	CMCCT CCEC
			CSB4.2.2.Distingue entre prehistoria e historia recoñecendo a importancia das manifestacións escritas como avances que supoñen a transición entre esas épocas.	CSC CCEC
			CSB4.2.3.Describe algúns aspectos relacionados coa forma de vida e as estruturas básicas de organización social da cultura castrexa.	CSC CCL

1. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS IMPRESCINDIBLES. (destácase en amarelo aqueles ítems que NON serán valorados)

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h o	B4.5.Vestixios do pasado localizados na contorna próxima como fontes históricas para coñecer o pasado e como elementos integrantes da contorna actual. Os petróglifos e a arquitectura megalítica, castrexa e medieval.	B4.3.Recoñecer algúns vestixios do pasado, presentes na contorna próxima, como fontes históricas para coñecer o pasado e como elementos integrantes da contorna actual.	CSB4.3.1.Identifica algúns vestixios do pasado na contorna e recoñece o seu valor como fonte histórica.	CSC CCEC
d h o	B4.6.O noso patrimonio natural, histórico e cultural. Os espazos protexidos.	B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico do contorno próximo e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	CSC CCEC

2. Avaliación e cualificación

Avaliación	<p>Procedementos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Observación sistemática (antes presencial, no final a distancia) - Probas específicas - Valoracións sobre resultados - Recompilación de traballos
	<p>Instrumentos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Libreta da materia - Fichas. - Controis presenciais. - Cuestionarios de Google Drive. - Observación directa sobre a evolución do alumnado (desenvolvemento das competencias)
Cualificación final	<p>Procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nota da 1ª avaliación: 40% - Nota da 2ª avaliación: 40% - Nota da 3ª avaliación: 20% (non influirá negativamente na avaliación final)
Proba extraordinaria de setembro	NON HAI EN PRIMARIA
Alumnado de materia pendente	Ao tratarse dunha avaliación continua, o profesorado, utilizando os mesmos procedementos e instrumentos descritos no anterior apartado, ou incorporando algúns específicos para cada caso, decidirá se o nivel acadado de desenvolvemento das competencias é suficiente para superar as materias pendentes de cursos anteriores.

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)

Actividades	<ul style="list-style-type: none"> - Lectura dos diferentes apartados do tema 5 do libro. - Fichas de repaso. - Actividades do libro. - Visionado de vídeos relacionados cos temas a través da Aula Virtual. - Edilims para repaso de coñecementos. - Páxinas webs para a realización de traballos interactivos. - Cuestionarios sobre coñecementos entregados por Google Drive.
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade)	<p><u>ALUMNADO TODO CONECTADO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Explicacións mediante Edilims, e aclaracións mediante correo electrónico ou chamadas telefónicas. - Correccións e comentarios (reforzo positivo) nas diferentes entregas das tarefas realizadas polo alumnado. - Proposta de tarefas que procuren autonomía e motivación do alumnado. <p>(Todo o alumnado está conectado, xa que o Centro prestou ordenadores ao alumnado que non o tiña)</p>
Materiais e recursos	<ul style="list-style-type: none"> - Aula virtual, páxina web e correo electrónico de aula. - Fichas elaboradas polo profesorado. - Libros e cuadernillos das editoriais. - Recursos externos: vídeos e webs. - Videorreunións con Cisco Webex. - Abalar Móbil e/ou teléfonos, para comunicación cos pais

4. Información e publicidade

Información ao alumnado e ás familias	<ul style="list-style-type: none"> - ALUMNADO: Páxina web. - FAMILIAS: Abalar Móbil, teléfono, páxina web e correo electrónico.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do Centro.